

1923
1973
induplati

Konoplan

Leto XXII.

APRIL 1973

Cena 0,20 din

*Čestitamo ob 1. maju
in želimo prijeten oddih*

Uredništvo

Uresničevanje ustavnih dopolnil

Na tem mestu naj le na kratko za-
pišem bistvene spremembe, pred ka-
terimi smo v naši delovni organizaciji,
ko stopamo po poti uresničevanja ta-
ko imenovanih »delavskih dopolnil«
k naši ustavi. Skladno s sklepi zborov
delovnih ljudi vseh enot v naši orga-
nizaciji združenega dela (OZD) prilaga-
jamo sedaj naš statut novemu sa-
moupravnemu sistemu, v čigar sredi-
šču bodo odslej samoupravne skupine
delovnih ljudi, tako imenovani »samo-
upravni centri«. Teh bo v naši OZD
skupno 57, in sicer po posameznih
enotah:

plan in program razvoja, OZD, statut
in pravilnik o delitvi dohodka in OD
ter pravilnik o uporabi sredstev skup-
ne porabe kot vse osnovne odločitve,
s katerimi se določa družbeno-ekonom-
ski položaj delavcev v naši OZD, se
bodo odslej sprejemale neposredno —
to je z večino vseh delavcev OZD in
ne več na delavskem svetu. S tem bo
delavski svet, čigar mandatna doba bo
znova znašala le dve leti, pridobil no-
vo funkcijo v našem samoupravnem
mehanizmu. Predvsem bo postal tisti
organ, ki določa vse tiste predloge za
najpomembnejše odločitve, ki se spre-

lavskega sveta bo zato odslej v veliko
večji meri čutili uveljavljanje delegat-
skega principa, z njim pa večjo pove-
zanost in odgovornost njegovih članov
do vseh tistih delavcev, ki so jih iz-
volili.

Prav tako se bo bistveno spreme-
nila struktura samoupravnih organov,
in sicer tako v OZD kot v vsaki njenih
organizacijskih enot. V OZD bomo
predvsem izvolili nov organ — organ
samoupravne kontrole. Ta organ se
bo volil neposredno — enako kot de-
lavski svet in naš dosedanji odbor za
kadrovska vprašanja. Njegova pristoj-
nost bo v prvi vrsti, da kot poseben
organ — ki sicer ni nikomur nadrejen
— skrbi za pravilno in zakonito spre-
jemanje in izvajanje sklepov ter upravljanje
z družbenimi sredstvi. V okviru
teh svojih pristojnosti bo imel pravico
in dolžnost, da opozori pristojni sa-
moupravni organ na vsak njegov ne-
zakoniti sklep ali drugo nepravilnost
in zahteva, da takšen sklep spremeni
oziroma da izvrši potrebne ukrepe, da
se nakazane nepravilnosti odpravijo.
Če prizadeti organ na to njegovo opo-
zorilo ne bi sprejel ustreznega sklepa
ali izvršil potrebnega ukrepa, potem
bi se ta organ lahko obrnil z ustrežno
prošnjo tudi na pristojne organe in
forume izven OZD.

Naposled naj v tem kratkem očrtu
opozorim le še na okrepljeno vlogo
družbenopolitičnih organizacij v OZD.
Pravica in dolžnost njihovih predstavi-
nikov, da sodelujejo pri delu vsakega
samoupravnega organa v OZD, bo od-
slej tudi v statutu čisto formalno opre-
deljena. Obenem bodo te organizacije
imale pomembne pristojnosti pri skli-
cevanju samoupravnih centrov oziroma
zborov delovnih ljudi. Prav tako bo v
statutu opredeljena njihova vloga pri
določanju predlogov vseh pomembnih
aktov v OZD, saj bodo morale biti se-
znanjene z njihovimi osnutki, še pre-
den bodo šli v javno obravnavo.

I. P.

Ti samoupravni centri se konstitui-
rajo po načelu neposredne delovne po-
vezanosti in praviloma — zaradi učin-
kovitejšega dela — ne štejejo več od
20 delavcev. Z ustanovitvijo samo-
upravnih centrov pa se bo obenem bi-
stveno spremenil sedanji sistem odlo-
čanja. Najvažnejše odločitve, tako

jemajo neposredno, kot tak pa bo ob-
nem tudi v večji meri kot že doslej
opravljal funkcijo medsebojnega koor-
diniranja in usklajevanja stališč delav-
cev iz različnih organizacijskih enot.
Tako bodo njegovi člani postali res-
nični zastopniki volje delavcev iz tistih
enot, ki so jih izvolile. Pri delu de-

Spremembe v pravilniku o dodeljevanju stanovanjskih kreditov

V predlogu sprememb in dopolni-
tev pravilnika o dodeljevanju stano-
vanjskih kreditov se nanašajo bistvene
novosti za novo določitev odplačilne
dobe, določitev minimalnega možnega
zneska kredita in določitev novih pre-
dnostnih pogojev izročitve stanovanja
podjetju in zavrnitve prošnje zaradi
pomanjkanja razpoložljivih sredstev.

Glede na novo določitev odplačilne
dobe je treba povedati, da se je ta v
svojem absolutnem trajanju podaljšala
od 20 na 25 let. Pri tem sta se dose-
danji lestvici vračanja kreditov spre-
menili tako, da znaša povprečni me-
sečni obrok vračanja kredita, ki je bil
posojiljemalcu dodeljen v višini do
50.000 din, v skladu z lanskoletnim
sklepom OKV okoli 200 din.

Najnižji znesek kredita, ki ga je
mogoče dodeliti, znaša 7500 din. To
določbo je kazalo vstaviti v pravilnik
iz razloga, ker dodeljevanje kreditov
v preniklih zneskih dejansko ne more
biti smotno, če naj bi bil še kakor-

koli dosežen namen kreditiranja po
pravilniku.

Kot nov prednostni pogoj se je v
pravilnik vključila izročitev stanovanja
podjetju, vendar le enakopravno z
drugimi prednostnimi pogoji in zaradi
tega le v relativnem pomenu. Uskla-
ditev pomena tega pogoja je bila iz-
vršena v primerjavi s prednostnim po-
gojem neustreznih stanovanjskih raz-
mer, saj izročitev stanovanja podjetju
dejansko omogoča, da podjetje nepo-
sredno reši določen stanovanjski pro-
blem.

Poseben prednostni pogoj zavrnitve
prošnje zaradi pomanjkanja sredstev
je podan takrat, kadar je bila prosil-
cu prošnja za dodelitev kredita v ce-
loti zavrnjena zaradi pomanjkanja
sredstev — ne pa zaradi drugih raz-
logov njene neutemeljenosti — na ne-
posredno predhodnem natečaju oziro-
ma na zaporedoma več neposredno
predhodnih natečajih.

I. P.

Vpliv prodaje na poslovni uspeh

Kakor drugi sektorji, tako je tudi
komercialni sektor izvrševal s planom
sprejete naloge. Poleg tega pa smo tu-
di v preteklem poslovnem obdobju na-
daljevali z odločitvami, ki učinkovito
prispevajo k stabiliziranemu gospodar-
jenju.

Celotna realizacija je znašala 11,5
milijarde S din, kar pomeni, da smo
morali mesečno plasirati skoraj za eno
milijardo S din blaga.

Z raziskavo trga smo iskali naj-
ustreznejše izdelke, ki se pretežno na-
gibajo k sintetičnim surovinam.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Če se spomnimo nekaj let nazaj, lahko ugotovimo, da so na naših razstavah sedanjí izdelki popolnoma izpodrinili nekdanje lanene in pollanene. Ta preusmeritev je brez dvoma zahtevala velike napore celotnega kolektiva, specifične pa za prodajo. Zlasti smo morali iskati nove kupce, ki so perspektivni in plačilno sposobni.

Z našimi izdelki smo zastopani na vseh jugoslovanskih trgih dokaj ustrezno po absorpcijski moči teh trgov.

V Sloveniji smo v preteklem letu prodali kar 36 0/0, v SR Hrvatski 27 0/0, v SR Srbiji 25 0/0, v drugih republikah pa 12 0/0.

Vseh kupcev smo imeli 900.

Celotno poslovanje je bilo v znamenju bojazni pred nelikvidnostjo nekaterih podjetij, ker smo venomer lahko izbirali med plačano in fakturirano realizacijo in je bil celo akceptni nalog navaden papir.

Pri tem se često pokvarijo tudi ljudje, katerih poslovna morala je v nekaterih primerih zdrknila na parter, zato smo dosledno preverjali plačilno sposobnost nekaterih kupcev. Seveda pa se pri tržnem gospodarjenju ne moremo popolnoma izogniti negativnim pojavom.

Zelo smo si prizadevali tudi z našim izvozom, da bi dosegli čim višje cene in se tako vključevali v mednarodno tržišče.

Posebnost našega izvoza je, da prodajamo v Skandinavijo zavese, kar dokazuje, da so naši izdelki zelo kvalitetni in prav te desene lahko prodamo tudi na domačih trgih, kar zopet dokazuje visok okus naših kupcev.

Tudi v tem letu se bomo prilagodili gospodarski situaciji in maksimalno izkoriščali naše možnosti. Zadali smo si preprosto nalogo:

— uskladiti plan proizvodnje s planom prodaje, pri tem pa dobiti naročila za tri mesece vnaprej, to pa je pogojeno z natančnim planiranjem. Plan, ki mora delovati s svojo prepričevalnostjo, podprt s teoretično utemeljenimi raziskavami. Opredelitev ustreznih vlog planu v podjetju mora biti v našem trenutku proučen cilj naših prizadevanj. Postavljen cilj pa mora stalno spremljati razvoj, ki vedno preverja možnosti začetane smeri, od katere nas različni interesi v proizvodnji in tržne zakonitosti često oddaljujejo. Prisiljeni smo iskati in spremljati nove tehnološke postopke in izločati zastarele, da bo korist maksimalna.

Korekcija plana bo v tem primeru najbolj ustrezno vplivala na ugoden poslovni uspeh.

Stabilizacijski čas, v katerem se nahajamo, moramo izkoristiti poleg vsega tudi za dober start v prihodnosti. Nikakor pa ne smemo zanemariti stopnje rasti produktivnosti, prodaje in partnerskih odnosov, ki se morajo usmeriti na družbeni dogovor. Dogovor nosilcev planiranja in izvajalcev v okvirih ekonomske politike, kar lahko pomeni tudi postavitev skupnega cilja med proizvajalcem in trgovino. To pa je tudi eden od pogojev v okviru našega svetovnega nazora za dosego našega skupnega cilja.

Avgust Orehek, dipl. ing.

Anketa o aktivnosti mladih

V našem podjetju je zaposlenih okoli dvesto mladih do 27. leta starosti, kar predstavlja skoraj četrtno zaposlenih. In vendar jih že nekaj let nazaj skoraj ni čutili. Na letošnji letni konferenci mladinskega aktiva smo si zato zadali nalogo, da poživimo dejavnost mladih na vseh področjih. Začrtali smo si obširen in dokaj zahteven program dela. Pri tem se je kar samo postavilo vprašanje, na kolikšno število mladincev lahko računamo pri posameznih akcijah. Morda na deset, dvajset, petdeset ali celo sto?

Tako smo vsem, ki so po statutu ZMJ še lahko njeni člani, torej mladim do 27. leta, razdelili vprašalnike, ki so vsebovali vse bistvene aktivnosti, predvidene v programu. Alternative so bile »sodelovali bi« in »ne zanima me«, ponekod tudi vmesne možnosti.

Po enem tednu sem dobil vprašalnike nazaj. Pa ne vseh, le nekaj manj kot polovico ali točno 85. Ta številka skoraj ne potrebuje komentarja. Pomeni, da se le polovica mladih počuti mlade — ojoj, mar poroka res tako postara in zresni človeka?

Številke, ki so jih dale obdelane ankete, bi pravzaprav morale vzbujati optimizem. Če izvzamem šport, je bilo navedenih deset oblik dela mladinskega aktiva. Največ zanimanja je za naslednje tri:

1. SREČANJA Z DRUGIMI TOVARNIŠKIMI MLADINSKIMI AKTIVI:

sodeloval bi (71 mladincev)

ne zanima me (14 mladincev)

2. IZLETI

udeleževal bi se jih (66 mladincev)

ne zanimajo me (15 mladincev)

3. KVIZ — TEKMOVANJE MED EKIPAMI OBRATOV OB 50-LETNICI PODJETJA:

rad bi bil član tekmovalne ekipe (27 mladincev)

prišel bi kot gledalec (49 mladincev)

ne zanima me (8 mladincev)

V zlati sredini štirih aktivnosti je presenetljivo na prvem mestu dopisovanje v Konoplan. Če bo samo vsak peti, ki je obkrožil »sodeloval bi«, dvakrat na leto poslal članek, ne bomo nikoli v zadregi za mladinsko stran. Če pa bo pripevkov še več, jih bomo objavljali v INFORMACIJAH, ki bodo pogostejše in zajetnejše. Torej kar pogumno pero v roke.

Takole je torej videti sredina:

4. DOPISOVANJE V »KONOPLAN«:

sodeloval bi (57 mladincev)

ne zanima me (27 mladincev)

5. DELOVNE AKCIJE:

udeleževal bi se jih (53 mladincev)

nimam interesa (29 mladincev)

6. KLUB OZN:

postal bi član (10 mladincev)

odločil bi se po prvem sestanku (28 mladincev)

obiskoval bi sestanke ob določenih temah, ki me zanimajo (28 mladincev)

ne zanima me (8 mladincev)

7. PREDAVANJA OB POMEMBNIH GOSPODARSKIH UKREPIH IN DOGODKIH:

udeleževal bi se jih redno (21 mladincev)

udeleževal bi se jih včasih (47 mladincev)

ne zanimajo me (15 mladincev)

Dno lestvice, čeprav interes v primerjavi s srednjo skupino ni tako izrazito manjši, tvorijo naslednje tri aktivnosti:

8. SODELOVANJE V PRIPRAVAH NA VOLITVE SAMOUPRAVNIH ORGANOV:

sodeloval bi (52 mladincev)

ne zanima me (26 mladincev)

9. PREDAVANJA O AKTUALNIH VPRAŠANJIH SAMOUPRAVLJANJA:

udeleževal bi se jih redno (13 mladincev)

udeleževal bi se jih včasih (59 mladincev)

ne zanimajo me (12 mladincev)

10. RAZPRAVA O DOKUMENTIH 9. KONFERENCE ZVEZE MLADINE SLOVENIJE:

sodeloval bi (41 mladincev)

ne zanima me (41 mladincev)

Gole številke bi res morale zbujati optimizem. Žal pa izkušnje kažejo, da je reči »da« eno, v resnici sodelovati pa drugo.

Športna aktivnost pa je zelo skromna. Res je sicer, da imamo za vsako vrsto dovolj mladih, ki bi želeli tekmovali — pri nobenem športu jih ni manj kot enajst. Vendar je dejstvo, da imamo okoli 15—20 univerzalnih športnikov, ki gojijo večino športov, prav toliko, ki se ukvarjajo z eno do tremi aktivnostmi, in več kot polovico, ki se sploh ne ukvarja s športom. Vse te pozivamo, da se vključijo v akcijo TRIM vsaj v rekreacijski obliki, čimveč mladih pa naj si priskrbi tekmovalni kartonček.

Sicer pa je situacija pri športu takale: največ jih goji kegljanje, namizni tenis, šah. Sledijo: košarka, odbojka, sankanje, najnižje pa »kotirajo« nogomet, atletika, smučanje (!) in balinanje.

Tulij

50 let Induplati

Spomladi leta 1923 so zaropotali prvi stroji in stkali prve metre lanenih tkanin v Industriji platnenih izdelkov, tedaj družba z omejeno zavezo. Tovarno so zgradili na pogorišču nekdanjega valjčnega mlina Petra Majdiča, ki je leta 1922 pogorel. Lastnika mlina so poiskali industrijalci iz Češkoslovaške, iz predelov v Sudetih, kjer je bila in je še tekstilna industrija za predelavo lanu zelo razvita. Sudetski Nemci so prav hitro ugotovili, da je lega Jarš za razvoj industrije prav ugodna. Bližina železniške postaje, industrijski tir, cenena delovna sila in še razpoložljiva voda v Mlinščici, vse to so bili faktorji, ki so vplivali na odločitev, da se bo splačalo vložiti finančna sredstva v podjetje v Jugoslaviji. Peter Majdič kot družabnik iz Jugoslavije je nudil stavbišče pogorelega mlina, zemljišče in sploh vse, kar je ostalo po požaru še uporabno. Med drugim je ostal uporaben parni kotel 100 m² kurilne površine, parni stroj z nizko in visokotlačnim cilindrom 90 KS in Francisova vodna turbina 60 KW. Družabniki iz Češkoslovaške pa so seveda poleg strojnega parka iz svojih tovarn morali dodati še gotovino za začetni kapital in tako je na pogorišču nastala širom po Jugoslaviji znana tovarna lanenih, pollanenih in konopljenih tkanin.

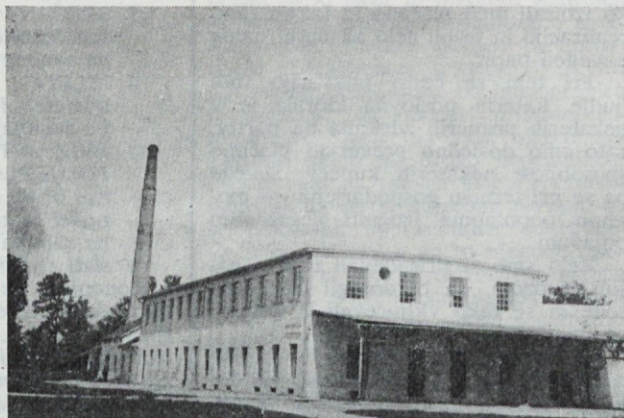

Mlin Petra Majdiča

Do leta 1928 so izdelovali le surove izdelke, to je brez apreture, nebarvane in samo likane na tako imenovani leseni mungi, katero so leta 1935 podrli in nadomestili z novo moderno, ki še danes obratuje. Prva leta je bil delovni čas deljen. Delalo se je samo preko dneva, in sicer dopoldne 4 ure, potem je bil opoldanski odmor za kosilo, in popoldne zopet 4 ure. Ker so bili delavci iz neposredne bližine tovarne, je bil tak delovni čas možen, saj je za kosilo stekel domov in se za popoldansko delo zopet vrnil.

Prve tkalne stroje so namestili v zgornji, mali tkalnici, kjer sta danes garderoba in električarska delavnica. Spodnja tkalnica se je postopoma polnila, kakor so pač prihajali stroji iz Češke. Stroji so bili že vsi rabljeni in so svojo amortizacijo že zaslužili. Iz ohranjenih podatkov je razvidno, da je bilo leta 1927 v tkalnici 12 širokih statev 180—190 cm širine in so bili nameščeni v pripravljalnici, 40 ozkih statev širine 116 cm je bilo nameščenih v mali tkalnici in 104 statve v spodnji tkalnici, to so bili stroji širine 76 do 266 cm. Podatki iz istega vira nam povedo, da je bilo leta 1927 zaposlenih:

4 moški v starosti	od 14 — 16 let
9 moških v starosti	od 16 — 18 let
51 moških v starosti	nad 18 let
36 žensk v starosti	od 14 — 16 let
50 žensk v starosti	od 16 — 18 let
162 žensk v starosti	nad 18 let

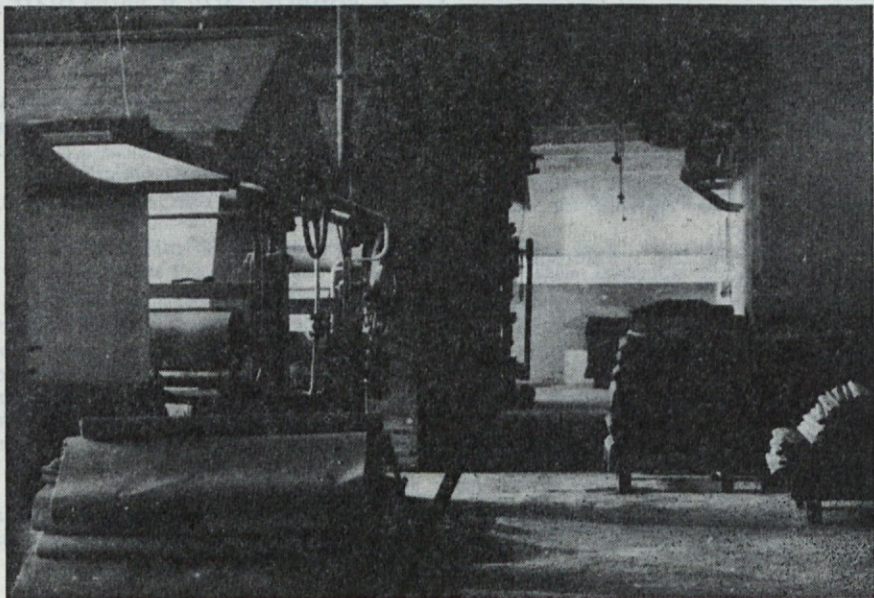

Na pogorišču zgrajena tovarna

ali skupno 312 delavcev brez uradnikov, katerih je bilo 10. Dnevni zaslužek se je gibal v mejah od 15 do 24 dinarjev. Šele okoli leta 1928 so se odločili za nabavo nekaj novih tkalnih strojev in izgradnjo barvarne in impregnacije za težke jadvrovine. Nabavili so tudi nov parni kotel, starega iz nekdanjega mlina pa so demontirali.

Parni kotel je stal v prostoru, kjer je danes impregnacijski stroj, parni stroj pa v prostoru skladišča gotovih izdelkov, pod katerim so še kletni prostori bivše kondenzacijske naprave.

K tkalnici so prizidali prvi del she-da že leta 1926, naslednje leto pa drugi del, katerega smo poznali pod imenom jadvrovinski oddelek, nabavili so stroj za apretiranje tkanin za kanafas, za impregniranje, to je stroj, ki obra-tuje še danes in ga vsi poznamo pod

imenom impregnacijski stroj.

Po letu 1930 je nastala svetovna finančna kriza in lastniki so se že začeli razgovarjati o ukinitvi tovarne. Nikakor se niso mogli sprijazniti z dejstvom, da je dobiček začel upadati. Naročila so se skrčila, stroji so začeli drug za drugim mirovati, delavce so odpuščali.

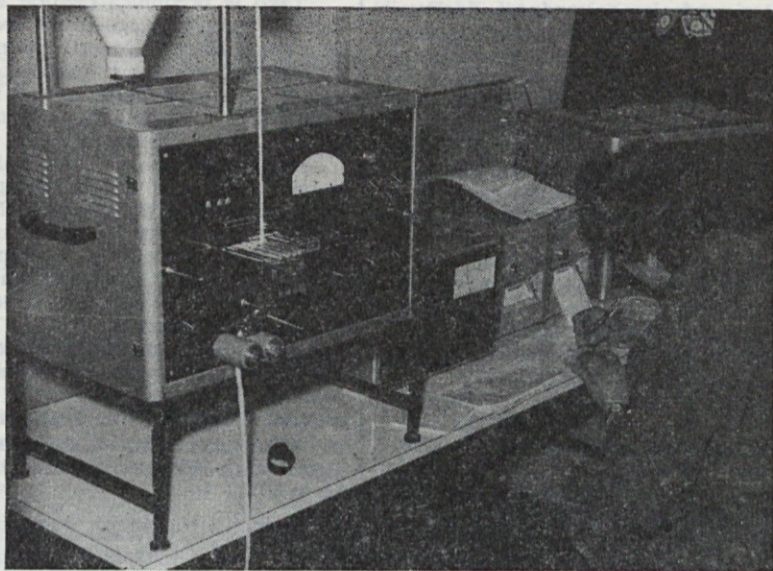
Po letu 1933 je kriza minila in razmere so se začele normalizirati, delavce so ponovno sprejemali na delo. Cele vrste brezposelnih so stale pred vratarnico in prosile za delo. Večja naročila so začela prihajati za vojsko, za katero so izdelovali laneno šotorsko platno, laneno platno za avione za oblaganje knil in še vrsto drugih tkanin, tako da je obratovalo samo za vojsko do 60% strojev, drugi pa za široko potrošnjo.

Leta 1934 je umrl ravnatelj Šetina, po rodu iz Črnomlja. Njegovo mesto je zasedel zaupnik sudetskih Nemcev, ki se je poročil s hčerko Petra Majdiča. Poleg navedenega zaupnika se je v Jaršah zadrževal tudi solastnik, sudetski Nemec, in ostal tu tudi po več tednov. Bil je navdušen hitlerjanec in se je kasneje kljub visokim letom prostovoljno javil v nemško vojsko. V času njegovega nadzora so zgradili predilnico za laneno in konopljeno prejo, ki je začela obratovati leta 1937. Nabavili so popolnoma nove stroje iz Anglije in Irske ter nekaj tudi iz Nemčije. Začela se je postopna modernizacija strojev v pripravi dela. Počasi, vendar začetek je bil tu. Nabavili so novo hidravlično mungo in odstranili staro leseno. Laneno, konopljeno in bombažno prejo so nabavljali iz inozemskih in domačih predilnic, v velikih količinah iz Češkoslovaške, kjer so imeli lastniki svoje predilnice in so na ta način dvakrat zaslužili.

Iz ohranjenih podatkov zvemo, da je bilo leta 1927 proizvedenih 920.800 tekočih metrov tkanin v povprečni širini 115 cm. Po letu 1937 so zgradili sedanje prostore oplemenitilnice, nabavili so aparaturo za beljenje lanene preje po tako imenovanem Corte postopku. Ta stroj oziroma aparatura je delala vse do lanskega leta, ko so popolnoma opustili beljenje preje. No, to so bila že leta tik pred začetkom druge svetovne vojne, ko je v Nemčiji prevzel oblast največji zločinec Hitler. Prizanesel ni nikomur in je aprila 1941 napadel tudi Jugoslavijo. Bivši lastniki, katerim je bilo dobro znano, da zahteva Hitler vso finančno podporo pri svojem početju, so se odločili, da bodo čim več investirali v gradnjo in stroje. Sezidali so še del oplemenitilnice, dvignili stavbo nad pisarnami za eno nadstropje in nabavili sistem strojev za predenje lanene in konopljene preje. K tkalnici so prizidali še mehanično in mizarsko delavnico in ju opremili z novimi stroji. Mišlili so tudi na zaupne ljudi v vodstvu podjetja in namestili somišljenike, ki so bili, čeprav državljanji Jugoslavije, z vso dušo vdani ideji nacionalsocializma. Bili so prepričani, da bo Hitler zavladal najmanj vsej Evropi. Tudi tako imenovana peta kolona je bila zastopana v tovarni. V takšnem razpoloženju so delavci v tovarni pričakali začetek druge svetovne vojne.

F. R.

»USTER« — aparat za enakomernost preje

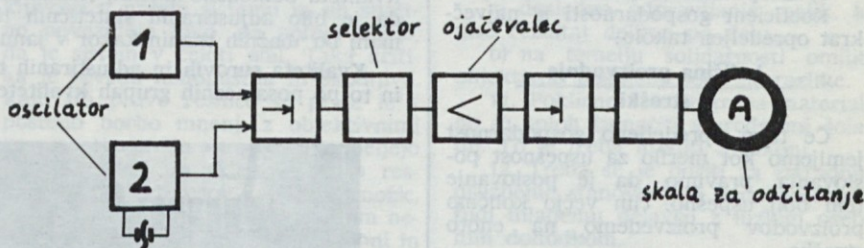

Za kontrolni oddelek je bil nabavljen nov aparat, ki je montiran v fizikalnem laboratoriju. Delati je začel v začetku marca.

Aparat služi za pomoč predilnici pri izdelavi kvalitetne preje. Na njem lahko takoj ugotavljamo kvaliteto pramena, predpreje in preje, t. j. enakomernost preje in periodične napake preje, ki prihajajo od raztegov in slabih valjčkov. Celoten aparat je sestavljen iz več posameznih aparatov, ki so med seboj povezani.

Prvi od njih, na katerem so merilni organi, je aparat za enakomernost (Gleichmässigkeitprüfer). Princip merjenja na aparatu je kapacitativen in je odvisen od dielektrične konstante merjenega materiala. Merilni organ na tem aparatu je električni kondenzator. Ta sestoji iz dveh vzporednih elektrod, ki sta v določenem medsebojnem razmaku. Napaja jih izmenični električni tok. Med obema ploščama se ustvari električno polje, ki se spremeni, če damo med plošči tekstilni material (predprejo, prejo itd.).

Principielno je aparat sestavljen iz dveh visokofrekvenčnih oscilatorjev, katerih frekvenca se pokriva (skica 1). Frekvenca enega oscilatorja je konstantna. Drugi oscilator ima v svojem krogotoku še merilni organ.

Kadar v merilnem organu ni tekstilnega materiala, se frekvenci oscilatorjev prekrivata in na skali se kazalec ne odkloni. Pri merjenju pa se frekvenca drugega oscilatorja spremeni za neko določeno vrednost. Spremembo frekvence drugega oscilatorja nasproti prvemu pa odčitamo na skali aparata.

Aparatu za enakomernost je priključen tako imenovani integrator. Integrator ima nalogo, da odklone od povprečnega preseka zbira in na skali lahko odčitamo povprečno linearno neenakomernost materiala »U«.

Na aparat za enakomernost je priključeno še pisalo, ki nam prikaže odstopanje povprečnega preseka materiala v obliki diagrama.

Kot zbiralec napak nam služi spektrograf, na katerega je prav tako priključeno še pisalo. Spektrograf sprejema impulze odklonov od aparata za enakomernost ter jih sortira. V diagramu, ki ga dobimo, je potem prikazana perioda in pogostost napake. Na osnovi tega diagrama je možno iz predilnega načrta izračunati, kje se periodična napaka pojavlja.

Analiza uspešnosti poslovanja

Analiza poslovanja je dejavnost, pri kateri presojamo ugodnost poslovnih procesov in stanj, kakor tudi možnost za njihove izboljšave. Pri analizi poslovanja nimamo vnaprej postavljene vodila za ocenjevanje pravilnosti, zanjo tudi ni bistvena primerjava tistega, kar je, s tistim, kar bi moralo biti. Pri analizi poslovanja le vsestransko raziskujemo poslovne procese in stanja, da bi spoznali razmerja med pojavi in ugotovili, kaj povzroča izboljšanje ali poslabšanje pojavov, da bi v prihodnosti lažje izboljšali poslovne procese in stanja.

Uspešnost poslovanja lahko presojamo na podlagi splošnega kazalnika, ki je izražen v razmerju:

**učinki
sredstva**

Po tem razmerju je treba doseči največje učinke z danimi sredstvi ali določene učinke z najmanjšimi sredstvi. Učinke in sredstva pa seveda lahko opredelimo na različne načine. Glede na opredelitev sredstev tudi razlikujemo tri temeljne kazalnike uspešnosti poslovanja, ki so izvedeni iz zgornjega splošnega kazalnika uspešnosti.

a) Produktivnost (produktivnost)

Produktivnost je pravzaprav uspešnost poslovanja v tehničnem smislu. Koeficient produktivnosti je namreč opredeljen takole:

**količina proizvodnje
število zaposlenih**

Če tako opredeljeno produktivnost jemljemo kot merilo za uspešnost poslovanja, pravimo, da je poslovanje tem bolj uspešno, čim večjo količino proizvodov proizvedemo na zaposlenega v obračunskem obdobju.

b) Gospodarnost (ekonomičnost)

Koeficient gospodarnosti je največkrat opredeljen takole:

**količina proizvodnje
stroški**

Če tako opredeljeno gospodarnost jemljemo kot merilo za uspešnost poslovanja, pravimo, da je poslovanje tem bolj uspešno, čim večjo količino proizvodov proizvedemo na enoto stroška.

c) Donosnost (rentabilnost)

Donosnost nam osvetljuje uspešnost poslovanja v finančnem smislu. Koeficient donosnosti je opredeljen takole:

**dobiček
poslovna sredstva**

Z njim izražamo, kolikšen del poslovnih sredstev se letno pojavlja kot dobiček. Poslovanje je donosnejše, če podjetje ustvari v letu dni na enoto poslovnih sredstev večji dobiček. Donosnost je potemtakem učinkovitost poslovnih sredstev.

Ing. Jože Klešnik

Proizvodnja in kvaliteta v februarju

V februarju mesecu so vsi proizvodni obrati delali v predvidenem dvoizmen-skem delu.

Količinsko izpolnjevanje planiranih nalog za mesec februar je bilo boljše kakor v mesecu januarju v vseh proizvodnih oddelkih, razen v sukančarni.

Tako je predilnica rezultat iz januarja precej izboljšala, vendar pa še ne izpolnjuje predvidenega plana proizvodnje. V predilnici je še vse preveč zastojev, kar povzroča manjšo proizvodnjo. Res je, da v drugem mesecu obratovanja ni pričakovati normalne količinske proizvodnje. Vendar pa mislim, da bi se rezultati le morali malo hitreje izboljševati in s tem približati k normalni proizvodnji. No, računajmo s tem, da bo v mesecu marcu rezultat le bistveno boljši kakor v februarju.

Obrat tkalnice je proizvodni plan za mesec februar količinsko izpolnil tako v mtr., m² in 000 votkih. Le izpolnjevanje v asortimanu je slabše. Delno objektivni razlog je v pomanjkanju Nm 10/1 malon šant. efekt in pa raznih efektnih sukancev. Navedeno pomanjkanje materialov pa zmanjšuje proizvodnjo novih izdelkov kolekcije 1973. Pomanjkanje efektnih sukancev je zaradi slabe proizvodnje novega sukalnega stroja. Šantung preja pa ni bila dobavljena. Prav tako je primanjkovalo Nm 34/2 in 40/2 malon surov. To pa je povzročilo izpad proizvodnje art. za izvoz.

Oplemenitilnica je proizvodni plan za mesec februar izpolnila. Je pa v tem obratu še vedno problem kvalitete impregnacije, ki povzroča manjšo proizvodnjo.

Obrat konfekcije je svoj plan, in sicer merjeno v Nh, izpolnil.

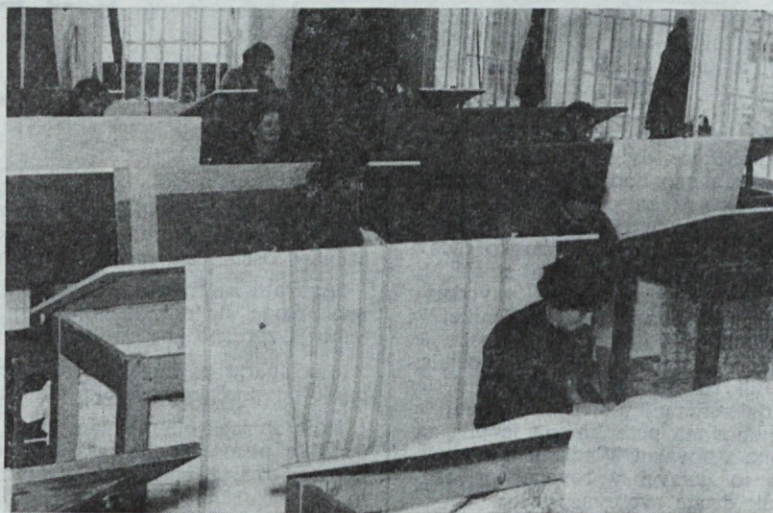
Kako proizvodni obrati izpolnjujejo svoje naloge v letošnjem letu in kakšno proizvodnjo dosegajo v primerjavi z letom 1972, je prikazano v naslednji tabeli, in to v ‰:

	februar 73 — ‰	indeks feb. 72 ‰	kumul. 73 — ‰	indeks kumul. 72 — ‰
Predilnica	68,9	147,1	63,0	135,0
Sukančarna	89,2	64,7	88,0	66,8
Tkalnica — mtr	101,4	82,0	99,3	77,6
— m ²	100,5	83,8	98,0	79,7
— 000 vot.	118,5	83,2	117,2	81,6
Oplemenitilnica — mtr	110,5	89,7	101,6	86,7
Konfekcija — Nh	129,3	113,3	117,3	100,4

Oskrbo s surovinami sem delno že omenil. Vendar bi navedel še problem kvalitete vlakna iz OHISA, ki še vedno ni dobra. To povzroča slab videz preje in pa seveda še bolj izrazito kvari videz tkanin. Tako je doma izdelana preja slabše kvalitete. Vendar pa je vzrok v slabi kvaliteti preje tudi v raznih tehnoloških problemih pri delu na novih predilnicah in predilnih strojih.

Ko izhajamo iz kvalitete doma izdelane preje, že lahko zaključimo, da tudi kvaliteta sintetičnih tkanin ni najboljša. Tako je skupni rezultat kvalitete surovih in adjustiranih tkanin slabši kakor v mesecu januarju in to kljub temu, da je kvaliteta v grupi bombažnih in sintetičnih tkanin boljša kakor v januarju. Kvaliteta bombažno-lanenih tkanin pa je slabša, vendar moramo računati s tem, da je bilo adjustiranih sintetičnih tkanin skoraj 90.000 mtr več in 30.000 mtr manj bombažnih tkanin kakor v januarju mesecu.

Kvaliteta surovih in adjustiranih tkanin je bila v februarju mesecu naslednja in to po posameznih grupah kvalitete:

	Surove tkanine %	Adjustirane tkanine %
I. kvaliteta	84,82	83,80
II. kvaliteta	7,62	7,98
III. kvaliteta	3,51	3,74
nereg. tkanine	4,05	4,48

Kvaliteto po posameznih grupah izdelkov pa smo v februarju dosegli, kakor nam prikazuje spodaj naveden tabelarni pregled:

	I. kval. %	II. kval. %	III. kval. %	nereg. tkan. %
Bombažne tkanine	96,07	2,18	1,15	0,60
Sintetične tkanine	78,49	10,89	4,79	5,83
Bomb.-lan. tkanine	79,01	9,37	5,46	6,16

Izredno slaba kvaliteta je bila v grupi bombažno-lanenih izdelkov. Za primer naj vam še enkrat napišem, da je bilo v letu 1972 v tej grupi 90,81 % prve kvalitete, v februarju letos pa samo 79,01 %. Pri tej grupi pa res ne moremo iskati vzrokov v materialu, ampak samo v slabem odnosu do dela. Za sintetično grupo sem že povedal, da je delni vzrok v materialu. Vendar pa so določeni artikli, pri katerih ni bil problem materialov, ampak je vzrok isti, kot sem ga navedel za bombažno-laneno grupo. Verjetno pa tudi tiči nekje vzrok v forsiranju proizvodnje na račun kvalitete.

Mislím, da je potrebno, da se pri teh rezultatih ustavimo, premislímó in pričnemo z bolj vestnim delom izboljševati rezultate kvalitete.

Vodja priprave dela:
ing. Franc Jeraj

Zbor mladih samoupravljalcev

10. in 17. marca so bili po vsej Sloveniji zbori mladih samoupravljalcev. V Novem mestu se je zbralo preko 200 delegatov iz mladinskih aktivov slovenskih tekstilnih podjetij. Gostiteljem, mladincem podjetja Novoteks, je treba priznati, da so zbor skrbno in dobro pripravili. Edina, toda pomembna pomanjkljivost je po mojem mnenju ta, da je delovni dan zbora trajal le pičli dve uri in pol, tako da je bila razprava po odmoru dokaj okrnjena — govorilo je okoli deset delegatov (vsak petindvajset!). Zato lahko rečem, da so bili sklepi zbora nekoliko za lase privlečeni in so bili le delno odraz diskusije, bolj »obnova« sicer dobrega uvodnega referata in koreferata, ki so ju pripravili mladinci Novoteksa.

Vendar daje zbor (in zbori po drugih industrijskih panogah) slutiti, da se je v Zvezi mladine nekaj premaknilo, da ta organizacija počasi kvalitativno prerašča ozko interesno sfero in išče v družbi mesto, vlogo in pravice, ki ji kot političnemu subjektu pripadajo. Kaže, da se mladi tudi sami postopoma zavedajo, da so šli razvoj in strukturalne spremembe nekako mimo njih, česar pa so bili v veliki meri krivi sami, saj niso znali uporabiti bogate dediščine in revolucionarnega duha SKOJ-a.

Zbor na mnoga vprašanja ni odgovoril, zelo pozitivno pa je že to, da je na določene probleme sploh pokazal, in to na način, ki je značilen za mlade: brezkompromisno, kritično, včasih celo pretirano in preostro, vendar tudi pretirane obtožbe niso škod-

ljive — ljudje se zdramijo, zdrznejo in začno razmišljati o določenih problemih, iščejo dodatne informacije, da si končno osvetlijo obe strani medalje in ustvarijo objektivno predstavo o situaciji ali problemu. Menim, da je naš sistem že dovolj čvrst in zdrav, da lahko prenese dobronamerno kritiko, tudi če je zgrešena ali pretirana. Po udarjam, dobronamerna kritika — v nasprotju s kritiziranjem ljudi, ki prav pikolovsko iščejo najmanjše pomanjkljivosti v našem sistemu in jih spretno povezujejo tako, da potem trdijo, da je sistem v celoti gní. Taka kritika je seveda nedopustna in škodljiva. Kajti do prave resnice se pride le s pošteno borbo mnenj, z objektivnimi argumenti »za« in »proti«, ki pripeljejo do zaključkov in sklepov, ki so resnično odraz interesov najširših množic, delavskega razreda in potemtakem nedvomno družbeno koristni, potrebni in učinkoviti.

Zbor je jasno nakazal, da so pri nas na vseh nivojih še elementi, ki jim je socialistična zavest tuja in ki gledajo, kako bi zakone (stare in nove) in ukrepe obrnili sebi v prid. Kako so pri tem uspešni, je seveda odvisno od njihovega položaja v družbeni strukturi. Nevarnost je v tem, da bodo (in so že) marsikje birokrati in tehnokrati v delovnih organizacijah že pri formiranju in določevanju funkcij TOZD in odnosov med njimi gledali le na koristi sebe ali ozke skupine somišljenikov, ki za nobeno ceno nočejo spustiti centralističnih vajeti iz rok. Organiziranje TOZD bo v takih primerih sicer formalno brezhibno, samo-

upravljanje pa bo ostalo na pozicijah pred izvajanjem ustavnih dopolnil, se pravi togo, nedinamično, centralistično, torej stara slika v novem okviru (da v našem podjetju ni tako, lahko razberete iz uvodnega članka, ki govori o uveljavljanju ustavnih dopolnil v INDUPLATI).

Zaključki, sprejeti na zboru v Novem mestu, vsebujejo 14 točk, ki jih bom na kratko povzel.

1. Nujnost reorganizacije tovarniških aktivov glede na strukturalne in funkcionalne spremembe (ustanavljanje TOZD).

2. Aktivni ZMS morajo imeti materialno osnovo za samostojno in kreativno delovanje (samostojnost v odnosu do samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij).

3. Mladi v aktivih ZMS naj uveljavljajo predvsem temeljne interese in se posvečajo reševanju tudi drobnih problemov posameznikov.

4. Neobhodno je sodelovanje aktivov pri obravnavanju skupnih in izrazitih problemov, ki so rešljivi le na nivoju celotne organizacije združenega dela.

5. Nujno je treba v novih statutih TOZD opredeliti ustrezno vlogo ZMS v samoupravnem dogovarjanju in odločanju.

6. Treba se je aktivno vključiti v evidentiranje kandidatov za člane samoupravnih organov in družbenopolitičnih skupnosti.

7. Mlade je treba poklicno in družbeno vzgajati, da bodo sposobni prevzeti odgovorne dolžnosti v delovnem in samoupravnem procesu.

8. Treba je razbremeniti delovno ženo — na delovnem mestu in doma. Boriti se je treba za ukinitve nočnega dela žensk in urediti otroško varstvo.

9. ZMS mora skupno z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami stremeti k odpravljanju premoženjskih in sploh socialnih razlik. Ves sistem šolstva, otroškega varstva, zaposlovanje in štipendiranja mora temeljiti na družbeni solidarnosti.

10. S socialnim razlikovanjem se je treba spopasti na dveh frontah:

a) posledno odpravljanje razlik, ki niso rezultat delitve po delu;

b) na temelju solidarnosti omiliti objektivno pogojene socialne razlike.

11. Poklicne šole je treba materialno in sploh izenačiti s srednjimi šolami. To je treba urediti z zakoni.

12. Treba se je boriti za izgradnjo družbenih stanovanj, ki bodo dostopna tudi mlademu delavcu z nizkim osebnim dohodkom.

13. V letošnjem letu se moramo v čim večji meri vključiti v akcijo varčevanja.

14. Vse sile moramo vložiti za čim racionalnejše gospodarjenje, socialno in materialno varnost delovnih ljudi, samoupravno vlogo v procesu upravljanja in za človeka vredne delovne in življenjske pogoje.

Sklepi novomeškega zbora morajo biti vodilo, rdeča nit skozi vse oblike delovanja našega tovarniškega aktiva ZMS. Zavedati se moramo, da vsi navedeni cilji sploh niso tako lahko dosegljivi. Potrebna je res množična aktivnost in sploh zainteresiranost članstva.

Tulij

Zahvala

Sodelavkam iz prejemanarne se zahvaljujem za pomoč in izrečeno sožalje ob smrti dragega očeta.

Julka Kočar

Zahvala

Sodelavkam iz konfekcije se zahvaljujem za podarjeno cvetje in finančno pomoč ob izgubi mame Marjane Velkavrh.

Lojzka Uršič

Zahvala

Ob boleči izgubi moje drage mame Marije Grčar se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz oplemenitilnice in skladišča gotovega blaga za izraženo sožalje in denarno pomoč.

Vsem iskrena hvala.

Hčerka Rozka Jazbec

Obvestilo iz kadrovske službe

Vstopi:

1. Stane Jančigaj, čišč. str. v tkal., vstopil 1. 3. 1973.
2. Lidija Perko, tekstilno kem. tehnik, vstopila 19. 3. 1973.
3. Janez Kos, not. transp. v pripr., vstopil 27. 3. 1973.

Izstopi:

1. Franc Počkar, strojni tehnik, izstopil 5. 3. 1973.
2. Janez Merčun, del. v elektro del., izstopil 15. 3. 1973.
3. Francka Lajtman, adjustiranje, izstopila 22. 3. 1973.
4. Janez Vidergar, obrat. električar, na odsl. kadr. roka 23. 3. 1973.
5. Marija Galjot, previjalka, upokojena 31. 3. 1973.
6. Angela Gorenc, del. v konf., upokojena 31. 3. 1973.
7. Marija Lužar, sukanje preje, upokojena 31. 3. 1973.

Poročili so se:

- Marija Lajevec, fin. knjig., poročena VIRJENT.
Majda Podgoršek, kemijski tehnik, poročena KERN.
Cvetka Slabič, previjalka, poročena PROSENC.
Zdenka Kobilica, del. v konf., poročena Kladnik.

Izdaja v 900 izvodih kolektiv tovarne Industrije. Odgovorni urednik ing. Janko Ukmar. Ureja uredniški odbor: Slavi Gerbec, ing. Jože Klešnik, Cilka Mrdženovič, dipl. ing. Branko Novak, dipl. ing. Avgust Orehek, dipl. iur. Ingo Paš, dipl. ing. Janez Pezdur, dipl. ing. Boža Pogačnik, Ivo Sešek, Majda Skrinjar, ing. Lado Zabukovec. V uredniškem odboru sodelujejo po službeni dolžnosti: direktor, predsednik sind. org., sekretar ZK, predsednik mlad. org. — Natisnila tiskarna PTT v Ljubljani.

Naš razgovor

Nekega delovnega dne v marcu je manjša skupina delavk prenehala z delom, ker so bile nezadovoljne. Pogovor v sejni sobi, ki je sledil takoj zatem, je večino vprašanj pojasnil. Kaj je privedlo skupino delavk do tako radikalne oblike izražanja nezadovoljstva? Nezadovoljstva nad čim? In zakaj mimo vse samoupravnih možnosti, prošelj, pritožb? Hoteli smo si čim bolj objektivno odgovoriti na ta vprašanja. Zato smo povabili na razgovor tri delavke, ki so ustavile stroje, in tri, ki so delale naprej.

Naše prve tri sogovornice so bile: Marija Urankar, Štefka Smolnikar in Ljudmila Janežič.

Tudi ta stroj bo normiran

— S čim ste bile v bistvu nezadovoljne?

— Tkalnica mora zaradi ukinitve nočne izmene teči s polno paro, treba je skrbeti za stroje, pri delu pa so motnje — že dalj časa primanjkuje cev. Zato prihaja do zastojev, ko ne moremo navijati materiala. Za to je kriva nabava oziroma stanje na tržišču. Tkalke pa seveda ceve zahtevajo, me jih pa nimamo kje vzeti.

— Kaj pa je tisto, kar vas najbolj tare?

— Nizke plače, ki pa so v resnici še nižje, ker je iz dneva v dan vse dražje; pa tudi razlike v plačah. Mišlimo, da sedanje točkovanje ni najbolj pravično. Je pa zanimivo to, da so se najbolj razburjale tiste, ki imajo nekoliko višje plače.

— Zakaj ste najprej ustavile stroje in se niste poslužile samoupravnih možnosti, kot na primer pogovor z obratovodjem, pritožba ali kaj drugega?

— Šle smo v pisarno vodje pripravljalnice na pogovor zaradi nizkih plač, ki znašajo pri cevkah 120 do 122 tisoč. Pogovor nas ni zadovoljil. Večina žensk tudi ne ve, da je v podjetju pravnik oziroma, kam se morajo obrniti s prošnjami in pritožbami.

— Menite, da je pravilno postavljati zahteve tako, da ustavite stroje?

— Vemo, da ni prav. Treba je napisati prošnjo, nanjo pa se mora vedno odgovoriti, čeprav je odgovor delno ali v celoti negativen.

Kakšna pa je druga stran medalje? Naslednje tri naše sogovornice so bile Antonija Čuk, Mara Postržin in Anica Sankovič.

— Je pritožba, ki so jo kasneje podpisale nekatere delavke, po vašem mnenju utemeljena?

— Res so plače nizke, stroški za življenje pa vedno višji, zato vlada nezadovoljstvo. Predvsem pa je kriv tudi slab material, ki ga včasih celo sploh ni. Do sporov prihaja pogosto zaradi prijateljskih vezi, protekcije, da se tako izrazim. Ker je cev premalo, jih delavke nosijo večinoma svojim prijateljem.

— Kaj pa menite o sami prekinitvi dela?

— Vse stvari je treba reševati po rednem postopku, po zakonitih poteh. Večina se nas je zavedala, da je naša dolžnost delati in vztrajale smo pri strojih, čeprav so nas tiste, ki so nehale delati, zmerjale. Nekatere izmed nas pa so prav tako morale ustaviti stroje, ker niso dobile materiala od tistih, ki bi ga morale preskrbeti. Res pa je, da bi bilo nezadovoljstvo precej manjše, če bi redno dobivale kvaliteten material in bi se morale ukvarjati res samo s svojim strojem. Tako pa je delo včasih tako naporno, da kar teče od nas.

T. B.

Pojasnilo

Televizijska oddaja o preventivi varic, ki bi morala biti na sporedu letos meseca marca, je prestavljena na jesenske dni. Vzrok je v spremembi programa zdravstveno prosvetnih oddaj. Novico nam je po telefonu posredoval specialist za kožne bolezni dr. Bunta.

Kakšne so poti za reševanje sporov?

Nekaj delavk v tkalnici, dne 16. marca, ni hotelo delati, ker so bile — vsaj tako so zagotavljale — nezadovoljne s svojimi osebnimi dohodki. Ti so bili za mesec februar izplačani v razponu od 120—150 starih tisočakov. To je ob splošni podražitvi in nenehnem naraščanju življenjskih stroškov prav gotovo hudo malo. Res je tudi, da so v februarju, ki ima en delovni dan manj, dobile nekoliko nižji osebni dohodek. Novica o tako imenovani »prekinitvi dela« je naglo obšla podjetje.

Pa so te delavke ravnale pravilno? Najprej moramo ugotoviti, da je naše podjetje prav lani na področju delitve osebnih dohodkov izvedlo dve pomembni akciji, s katerima je popravilo osebne dohodke na vseh najnižje ocenjenih delovnih mestih in uvedlo stimulacijo za vse, ki doslej takšne stimulacije niso imeli. Problem vseh tistih delavk, ki so zaradi ukinitve nočnega dela izgubile dodatni zaslužek, je podjetje rešilo tako, da bi bile posledice v resnici kar najmanjše. Pri tem zaradi ukinitve nočnega dela niti ena delavka ni bila ob delo.

Vse to so splošno znane stvari. Mogoče pa je nekoliko manj splošno znano, da je podjetje, kar zadeva delitve osebnih dohodkov, vezano na kriterije posebnega samoupravnega sporazuma, ki mu — ne glede na porast življenjskih stroškov — ne dovoljuje dviga osebnih dohodkov iznad dogovorjenega obsega razpoložljivih sredstev. Možnost, da je podjetje lahko izvedlo navedeni akciji za dvig osebnih dohodkov — in to prav na najnižje ocenjenih delovnih mestih — so pogojili izključno njegovi dobri poslovni rezultati. Zavedati se je namreč treba, da znaša po kriterijih omenjenega samoupravnega sporazuma osebni dohodek na najnižje ocenjenih delovnih mestih — glede na kvalifikacijo, ki se na njih zahteva — še vedno 80 starih tisočakov.

Tako v mnogih podjetjih zaslužijo delavci oziroma delavke na takšnih delovnih mestih manj kot v našem podjetju, marsikje, kjer so jih stabilizacijski ukrepi zadeli še vse drugače kot nas, pa kar bistveno manj. Vendar o tem na tem mestu ne kaže zdaj posebej razpravljati. Teh nekaj besed naj služi le v pojasnilo in oris objektivnih razmer, katerih meje začrtujejo danes možnosti in stanje pri delitvi osebnih dohodkov.

Kot vse kaže, pa nizki osebni dohodki vsaj izključno niso bili povod za navedeno »prekinitve dela«. Pogojilo naj bi jo tudi nezadovoljstvo zaradi pomanjkanja cev. Ali pa je bilo po sredi še kaj drugega? Kot običajno bo pravi vzrok težko dokončno izluščiti. Vsekakor se je problem s pri-

zadetimi delavkami uredil s sestankom še istega dne in s sklepom, da naslovijo svojo pritožbo zaradi osebnih dohodkov na odbor za kadrovska vprašanja. Pritožba je sestavljena, o njej pa bodo še odločali naši samoupravni organi.

Vprašanje, ki se zdaj zastavlja, pa je, ali je bila ta »prekinitve dela« dejansko upravičena in ali je kot način uveljavljanja volje prizadetih delavk sprejemljiva? Ali je takšna akcija, ki je potekala v celoti mimo naših samoupravnih poti in mimo vseh družbenopolitičnih faktorjev v podjetju, odgovorno dejanje pravih samoupravljalcev?

Mislim, da je treba na to vprašanje odgovoriti z NE. Da je treba tu najprej odpraviti s tisto miselnostjo, ki postavlja med podjetjem in njegovimi organi in organizacijami na eni ter delavci na drugi strani razliko, kot da bi šlo med njimi za neko odtujeno razmerje. Da je skrajni čas, da se pričnemo zavedati, da smo vsi enako samoupravljalci in da so naši osebni dohodki odvisni dejansko le od naših delovnih uspehov — in ničesar drugega. Osebnih dohodke si bomo lahko popravili le z večjo produktivnostjo in večjo prodajo. To je neizpodbitno dejstvo. Težke trenutke, ki smo jim — eni bolj, drugi manj — izpostavljeni v sedanjem času stabilizacijskih ukrepov, bomo lahko premostili le z medsebojnim razumevanjem — solidarnostjo. To je drugo neizpodbitno dejstvo. Vse to pa bomo lahko uresničili le, če bomo spoštovali delovno disciplino in urejevali medsebojna razmerja po zakoniti samoupravni poti.

Za uveljavljanje svojih predlogov in pritožb pa imajo delavci pri nas dejansko celo vrsto možnosti. Če komu ni kaj jasno, se lahko vselej obrne na svojega neposredno delovno predpostavljene, da mu da odgovor, oziroma če mu ga ne more dati, da zadevo takoj in brez odlašanja sporoči naprej. Prav tako se lahko vsak obrne na sindikat in enako na ZK, katerih dolžnost je, da njegovo vprašanje obravnavata in v primeru potrebe o njem dasta svoje predloge na samoupravne organe podjetja. Vsak pa se lahko tudi takoj obrne na katerikoli samoupravni organ, v prvi vrsti na svet svoje enote ali na odbor za kadrovska vprašanja. Če ima kdorkoli težave s sestavljanjem svoje vloge ali potrebuje v tej zvezi kakršenkoli nasvet, se lahko vselej obrne na pomoč na pravnika v podjetju ali kadrovsko-organizacijski sektor. Tu mu morajo dati vse potrebne nasvete in mu tudi pomagati v celoti sestaviti njegovo vlogo ter jo posredovati pristojnemu organu.

Vprašanje je, zakaj omenjene delavke niso tako ravnale že od vsega začetka? Ali res zaradi neinformiranosti? Si je to glede na ustaljeni potek reševanja vseh problemov in spornih vprašanj sploh mogoče misliti? Si je mogoče misliti, da katera od njih ne ve za samoupravne organe v podjetju, za sindikat in ZK, da obstaja v podjetju kadrovsko-organizacijski sektor, da ima podjetje pravnika?

Enostransko ustavitev dela lahko zato označimo le kot neodgovorno dejanje, ki je v škodo celotnemu kolektivu, najbolj in najprej pa tistim, ki se takega ukrepa lotijo, ne da bi spoštovali vse možne zakonite poti za uveljavljanje svojih zahtevkov. To je spoznala tudi marsikatera od samih prizadetih delavk, nato so te delavke že vnaprej opozarjale vse tiste njihove sodelavke, ki se s takšnim njihovim postopkom upravičeno niso strinjale. In o tem bodo morali navsezadnje določno in jasno zavzeti svoje stališče tudi naši samoupravni organi — kot ga je že svet tkalnice — prav tako pa tudi družbenopolitične organizacije.

Prav je, da vsak delavec neposredno izrazi svojo voljo in svoje predloge, ni pa prav, če to stori na protizakonit in protisamoupraven način, s samovoljnim postopkom in zavestno opustitvijo vseh tistih številnih možnosti, ki jih ima za to na razpolago.

Enostranski pritiski, pa naj pridejo s katere koli strani, ne smejo postati način uveljavljanja zahtev ali predlogov kogarkoli, ker so kot metoda v bistvenem nasprotju z našim samoupravnim socialističnim sistemom in navsezadnje sploh z vsakim urejenim razreševanjem medčloveških odnosov.

I. P.

DOPISUJTE

V

KONOPLAN

TRIM

O trimu ste lahko v zadnjih dveh letih prebrali v Konoplanu že dva članka. Tale torej ne bo prinesel kaj bistveno novega. Novo je pravzaprav le to, da bomo letos akcijo TRIM v resnici tudi organizirano izvedli.

Poznamo dve vrsti TRIM aktivnosti: rekreacijsko, ki je namenjena predvsem starejšim, in športno. Pri rekreacijski izpolnjujete rdeči karton. V tekočem letu se morate vsaj stopetdeset dni ukvarjati z različnimi aktivnostmi, ki trajajo glede na intenzivnost od 10 do 60 minut. Naštel jih bom nekaj: tek in telovadba 10 minut; gimnastika, planinstvo, drsanje po 20 minut, nogomet, kolesarjenje, tenis po 30 minut, hitrejša hoja in vrtno delo po 45 minut, sprehod, kegljanje, plavanje pa po 60 minut. Za izpolnjeni kartonček dobite ob koncu značko TRIM. Aktivnosti vpisujete sami, brez kontrole, torej lahko izpolnite kartonček, ne da bi sploh bili aktivni, tako pa bi prevarali le sami sebe. Kajti namen TRIMA je pridobitev in ohranjanje prepotrebne vsakodnevne kondicije, ki je predpogoj za zdravje, zadovoljstvo pri delu in sploh za telesno in duševno ravnotežje. Kartonček s podrobnimi navodili lahko dobite pri tovarišu Majdiču, predsedniku športne komisije.

Športni kartonček pa je malo bolj zahteven. Od osmih predvidenih aktivnosti morate vsaj iz štirih zbrati potrebno število točk za športni znak TRIM. Panoge so naslednje: tek na 2400 metrov, planinstvo, trim steza (trenutno je najbližja v Mostecu, predvideni pa sta v Domžalah in Mengšu), kolesarjenje ali hoja na 10 kilometrov (po izbiri), smučanje (lažji veleslalom vsaj 100 m in 8 vratic), plavanje (50 m s poljubnim stilom, lahko brez startnega skoka), streljanje (20 strelav + 5 poskusnih na 10 metrov) in kegljanje (50 lučajev — 25 na polno in 25 na čiščenje). Vadbe na TRIM stezi vpisujete sami, planinske vzpone potrdite z žigom postojanke, ostale rezultate pa vpisuje organizator kakršnegakoli organiziranega tekmovanja, na primer sindikalne športne igre, tekmovanja med podjetji itd. Letos bomo v podjetju organizirali posebna tekmovanja prav za kartonček TRIM za vse navedene panoge. Pri vsaki panogi lahko vpišete tri rezultate, točkuje pa se najboljši. Za vsako število točk so posebne norme glede na starost in spol. Zbrane točke vam lahko prinesejo zlati, srebrni ali bronasti znak TRIM. Bronasti pomeni predvsem sodelovanje, za srebrni in zlati pa se je treba malo bolj potruditi.

Vključite se v TRIM in že po kratkem času boste lahko opazili, da ste pridobili nekaj kondicije in da vas pešačenje v šesto nadstropje manj utruja kot некоč v drugo nadstropje. Sicer pa so že Rimljani zapisali: MENS SANA IN CORPORE SANO — ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU.

T. B.

V zasluženi pokoj je odšla Angelca Deržič iz finančnega knjigovodstva. Zaželeli smo ji mnogo zdravja, sreče in zadovoljstva na novem področju — področju počitka in užitka.

Kratka pesmica, ki se mi je utrnila, naj ji bo v prijeten spomin na dneve, tedne, mesece in leta, ko smo skupaj delili dobrote in tegobe tega delovnega sveta.

Poslušaj torej Angelca!

Ob številkah mineval Ti je dan,
ko mlada še, stopila si v induplatski hram.
Mnogo truda, skrbi, pa tudi znoja
vsak dan terjal je od Tebe
saj majhen delček bilančnega boja
bila je zasluga tudi Tvoja.

Danes, ko poslavljáš se od tega svojega dela
želimo si, da bi vse nas, ki smo delali s Teboj
vedno v čisljih imela.

Naj Ti v spominu ostanejo le lepi dnevi,
vsi svetli, sončni in prav nič megleni.

Na novi poti, ki je zdaj pred Tabo,
naj bo le sreča, mir, veselje vedno s Tabo.
Uživaj v krogu dragih svoj zasluženi pokoj
izberi si konjičke
pa tudi za trim stezo odloči se takoj.

Tvoja sodelavka

Barbara

Osební dohodki za mesec februar 1973

Osební dohodki za februar so bili izplačani v željeni višini, t. j. izplačila izpod 1.200 din ni bilo, izplačilo izpod 1.300 din pa le v oddelku konfekcije.

Pri dodatnih merilih v mesecu februarju ni bil izplačan % kvalitete v oddelku predilnice.

Izplačila v % na račun dodatnih meril v primerjavi z januarjem po oddelkih so bila naslednja:

oddelek	dodatno merilo	I./73 %	II./73 %
vsa delovna mesta v podjetju, na katerih pripada po Pravilniku	R-D-Z	10	10
vsa delovna mesta v podjetju, na katerih pripada po Pravilniku	R-D	7	7
delavke v sklad. got. izd.	R ₁	8	8
predilnica	K	7	—
tkalnica in priprav.	K	0,2	3,8
oplenitilnica	K	11,6	9,9

Povprečno izplačani osební dohodek za celotno podjetje v februarju je znašal 1.815,47 din, t. j. nekoliko nižji kakor v januarju glede na to, da je bilo le 22 delovnih dni.

Prikaz osebníh dohodkov po oddelkih najnižji—najvišji je naslednji:

	predilnica	tkalnica	oplemen.	konfekcija	vzdržev.	uprava
najnižji	1.339,52	1.348,62	1.386,84	1.233,96	1.315,86	1.308,58
najvišji	3.931,20	3.441,62	3.703,70	3.363,36	4.344,34	6.204,38

III. veleslalom »Zlata nit«

Odbor za šport in rekreacijo ter sindikalna organizacija našega podjetja sta v soboto, 17. marca 1973, organizirala tretji, zdaj lahko rečemo že tradicionalni veleslalom za pokal ZLATA NIT. Tekmovanje je bilo v izredno lepem vremenu na Mali planini v bližini našega doma. Pripravljala ekipa je odlično pripravila več kot 1000 metrov dolgo progo za moške in, nekoliko skrajšano, za ženske.

Za pokal ZLATA NIT je tekmovalo 5 članic in 14 članov našega kolektiva, ki so se istočasno — letos prvič — pomerili tudi v ekipni borbi s tekmovalkami in tekmovalci STOLA iz Kamnika za izredno lep lesen prehodni popal, ki ga je podarila gostujoča ekipa. V STOLOVI ekipi je bilo več kot 30 tekmovalcev in 3 tekmovalke.

V zelo ostri borbi je pokal ZLATA NIT osvojila pri ženskah Majda Škorjanc, pri moških pa France Majdič.

Rezultati tekmovanja ZLATA NIT so v podrobnem naslednji:

Ženske:

1. Majda Škorjanc	1,15 min.
2. Daliborka Podboj	1,43 min.
3. Katja Kham	1,45 min.
4. Majda Artač	2,75 min.
5. Meta Mihelčič	2,81 min.

Moški:

1. France Majdič	0,95 min.
------------------	-----------

čas

2. Brane Zupan	1,07 min.
3. Lojze Repnik	1,09 min.
4. Stane Tome	1,36 min.
5. Marko Kobilica	1,38 min.
6. Matevž Burja	1,68 min.
7. Marjan Zupan	1,88 min.
8. Franc Lončar	1,94 min.
9. Janko Cimprič	2,28 min.

Plasirali se niso: Zdravko Šarc, Dušan Pirš, Marjan Pipan, Miro Simic in Božo Stupica.

V ekipnem dvoboju s STOLOM so upoštevani rezultati najboljših dveh tekmovalk in najboljših petih tekmovalcev.

Naša ekipa je bila precej boljša — zlasti po zaslugi tekmovalk — in je s časom 8,43 minute za eno leto svojila pokal. Kamničani imajo skupni čas 9,12 minute (najboljša sta bila Irena Vidmar — 2,01 min. oziroma Alojz Zajc — 0,84 min.).

Za naše prvo letošnje interno tekmovalje lahko rečemo, da je uspelo in si take množičnosti in kvalitete zato želimo skozi vse leto tudi pri vseh drugih panogah. Mogoče ne bi bilo narobe, če bi vsa naša bodoča športna srečanja skušali spremeniti istočasno v dvoboje. Poleg večje tekmovalne vne- me imajo taki dvoboji še to prednost, da so cenejši, ker se stroški delijo in so lažje izvedljivi, ker so za pripravljalne in organizacijske zadeve na razpolago združene moči. Dvoboj s STO- LOM je to lepo nakazal.

Mira Kavčič

Rezultati posameznih ekip pa so naslednji:

Ekipa STOL:

Ženske:

1. Irena Vidmar	2,01 min.	
2. Darinka Kern	2,20 min.	4,21 min.
1. Alojz Zajc	0,84 min.	
2. Mirko Smukavec	0,96 min.	
3. A. Bizjak	1,00 min.	
4. Štefan Verovšek	1,03 min.	
5. Janez Sluga	1,08 min.	4,91 min.
	9,12 min.	

Ekipa INDUPLATI:

Ženske:

1. Majda Škorjanc	1,15 min.	
2. Daliborka Podboj	1,43 min.	2,58 min.
1. France Majdič	0,95 min.	
2. Brane Zupan	1,07 min.	
3. Lojze Repnik	1,09 min.	
4. Stane Tome	1,36 min.	
5. Marko Kobilica	1,38 min.	5,85 min.
	8,43 min.	

ZA POL URE RAZVEDRILA

»No, in zadnji večer so nama naji-
ni francoski prijatelji postregli s pi-
ščancem à la Peugeot.«
»Kakšen piščanec pa je to?«
»Oh, nič posebnega; piščanec, ki ga
je Peugeot povozil.«

V kupeju sedi zakonski par in mol-
čeč moški. Soprog ga hoče za vsako
ceno zaplesti v pogovor.

»Vam smem ponuditi cigareto?«
»Hvala, ne kadim.«
»Bi vas zanimala tale revija?«
»Hvala, ne berem.«

»Ste za požirek žganega?«
»Hvala, ne pijem.«
»Vam smem predstaviti svojo že-
no?«
»Hvala, ne...«

Mož v s krojo oškropljeni obleki in
s kot britvijo ostrim nožem v roki se
nagne nad mlado deklo.

»Mar res nimate srca,« obupno pro-
seče dahne deklo.
»Ne!« trdo in neizprosno odvrne
mož.

»Potem pa mi dajte trideset dek-
jetrc.«

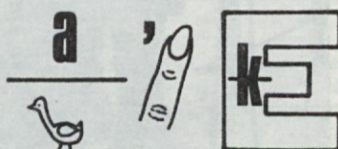
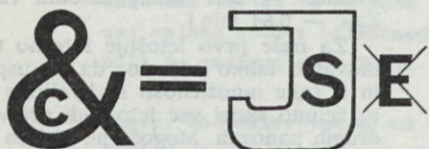
»So ta jabolka domača ali iz uvo-
za?«

»Zakaj? Se boste mar z njimi pogo-
varjali?«

Na travniku igrata moški in pes
karte. Mimoidoči se začudi:

»Nikoli še nisem videl psa, ki bi
znan kartati.«

»Saj ne znam,« odvrne pes. »Že tri
partije sem izgubil.«

								TOPNIČAR	OPRIJEM- LJIVA	MUSLIMAN SVETO MESTO	RAZDRT, PROPADEL	KING COLE	TOVARNA V LJUBLJANI	ZVATI	MADŽ KOMP (FERENCZ)	KRATER NAPOLNJEN Z VODO
DRUŽBENA UREDITEV				GRŠKI FILOZOF (1.STOL.)												
NAJVEČJI RUDNIK ŽIVSREBRA V SSSR				DELAVEC V RUDNIKU									SKALA OTOK V INDONEZIJ			
SESTAVIL: IVO SEŠEK	↑ OBRAT NA SLIKI ↓	ŠVEDSKI DIPLOMAT (TAGE)	LJUB.TV KOMENTA- TORKA	POSNEMAN OPONAŠAN	TEŽA EMBALAŽE	TRAVA PRVE KOŠNJE	NIZOZEMSKA GR.ČRKA			MESTO V IRAKU						OROPANA
OZEMLJE										ŽLAHTNI PLIN					PREGOVOR	
										JOŽE OLAJ						
SEŽIGA- LIŠČE											NARODNA REPUBLIKA IZPOVEDNA POEZIJA				HUMANITAR ORGANIZAC DEL LJUBLJANE	
TEKST. TOV. NA GORENJSKEM							REKA V ŠPANJJI	PROSTOVOLJEC GORSKI VRH NA POLOTOK GARGANO, ITALIJA								
PTICA SELIVKA										PLOŠČA IZ LES. ODPAD.						
										SAMOGLAS- NIKA						
NEZNANEC			ČITAJ! konopl		NAPLAČILO RIM.BOGINJA JEZE				OZVEZDJE (KOŠCI)							MLEČNI IZDELEK
										ZVOK						
IVAN DERŽIČ			REKA POVRAT.OS ZAIEMK			ZVEZDA V ORLU								ŽUŽELKE LAN DOLGI		
CESARJEVO OZEMLJE											FRANCOSKI VERSKI REFORMATOR					
BORILIŠČE						ELEKTRIČNO NABIT DELEC					NAJMANJŠA REPUBLIKA V EVROPI					

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE
ŠTEVILKE

VODORAVNO: televizor, oporeka-

ti, snovalo, Ob, ale, intka, sekalec, ka-
tar, eritrocit, PA, kri, Renoir, telop, č,
uzde, ete, oblina, peon, nitriranje, cr-

kavica, Lander, Ivi, ena, geni, gol, janj-
ka, ton, Nioba, ataka, rang, aršin.

REŠITEV REBUSOV: Sintetična
vlakna, predmestje.